

III. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

ORZECZNICTWO CYWILNE SĄDU NAJWYŻSZEGO

Kodeks cywilny z 23 IV 1964 r. (Dz. U. nr 16, poz. 93).

Art. 137 § 1. Wypowiedziana w uchwale składu 7 sędziów z dnia 11 XI 1963 r. III CO 54/62 zasada prawna, w myśl której „sądowe zniesienie współwłasności nieruchomości przez ustanowienie odrębnej własności lokali jest niedopuszczalne”, jest aktualna pod rządem kodeksu cywilnego, gdyż przepisy tego kodeksu wymagają także dla ustanowienia odrębnej własności lokali zawarcia w tym przedmiocie umowy przez osoby zainteresowane (art. 137 k. c. — I GR 456/65 z 18 XI 1965 r.).

Art. 235 § 1. Budynek wzniesiony na gruncie oddanym w wieczyste użytkowanie kosztem jednego ze współużytkowników zgodnie z postanowieniami umowy normującej sposób korzystania z terenu państwowego przez wieczystego użytkownika stanowi współwłasność wszystkich współużytkowników wieczystych.

Budynek, wzniesiony przez jednego ze współużytkowników wbrew postanowieniu umowy o oddanie terenu państwowego w użytkowanie wieczyste, pozostaje częścią składową nieruchomości i wraz z gruntem stanowi przedmiot użytkowania wieczystego przez wszystkich współużytkowników (Uchwała III CZP 43/66 z 8 VII 1966 r.).

Art. 1.059 § 1 pkt 3. Przez „prowadzenie” gospodarstwa rolnego, przewidziane w art. 1059 § 1 pkt 3 k. c, należy rozumieć również jego prowadzenie na podstawie umowy dzierżawy. Przy tym nie wymaga się, aby spadkobierca trudnił się wyłącznie pracą na roli (III CR 368/65 z 12 XI 1966 r.).

Przepisy wprowadzające kodeks cywilny z 23 IV 1964 r. (Dz. U. nr 16, poz. 94).

Art. XL. Ciężary realne dla zabezpieczenia należności skarbu państwa z tytułu nie zapłaconej ceny za działki rolne i inwentarz, nabyte na podstawie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej i osadnictwie rolnym, mogą być wpisywane do ksiąg wieczystych także po dniu 31 XII 1964 r. (uchwała składu 7 sędziów SN — III Co 44/65 z 4 XI 1965 r.),

Art. LXII § 1. Przepis art. LXII § 1 przepisów wprowadzających kodeks cywilny z 23 IV 1964 r. (Dz. U. nr 16, poz. 94) w części przewidującej utratę prawa do nie uiszczonych jeszcze spłat z tytułu udziału w gospodarstwie rolnym nie ma zastosowania w wypadku, gdy przed dniem 5 VII 1963 r. zmarła osoba, której przysądzone prawomocnie spłaty z gospodarstwa rolnego, a spadkobierca takiej osoby nie ma kwalifikacji do dziedziczenia gospodarstwa rolnego (uchwała składu 7 sędziów SN — III CZP 34/66 z 17 VI 1966 r.).

Kodeks postępowania cywilnego z 17 XI 1964 r. (Dz. U. nr 48, poz. 296; sprost. z 1965 r. nr 15, pop. 113).

Art. 49. Wie uzasadnia wniosku z art. 49 k.p.c. okoliczność, że sędzia prowadzi proces z uchybieniem przepisów prawa formalnego, ta bowiem okoliczność, jako jedna z podstaw rewizyjnych, podlega kontroli w drodze instancji (II PZ 15/66 z 24 III 1966 r.).

Art. 144 § 1. Uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających ustanowienie kuratora (art. 144 § 1 k.p.c.), nie należy do formalnych warunków pozwu. Brak

takiego uprawdopodobnienia może skutkować odmową ustanowienia kuratora, nie zaś zwrot pozwu (II CZ 34/66 z 25 IV 1966 r.).

Art. 17 pkt 3. Do właściwości sądu wojewódzkiego należy sprawa przeciwko skarbowi państwa o naprawienie szkody wyrządzonej przez nauczyciela szkoły podstawowej uczniowi tej szkoły przy wykonywaniu powierzonej nauczycielowi czynności prowadzenia ćwiczeń szkolnych (art. 17 pkt 3 k. p. c. — uchwała III CO 77/65 z 15 I 1966 r.).

Art. 17 pkt 3. Powództwo członków rodziny przeciwko skarbowi państwa o odszkodowanie w związku ze śmiercią oficera zawodowego zmarłego w czasie wypadku powstałego przy wykonywaniu obowiązków służbowych opiera się pod rządem ustawy z 15 XI 1956 r. o odpowiedzialności państwa za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszy państwowych (Dz. U. nr 54, poz. 243) na przepisach tej ustawy, nie zaś na przepisach art. 24 dekretu z 25 VI 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. Ust. z 1958 r., nr 23, poz. 97). Dlatego też o właściwości rzeczowej sądu decyduje przepis art. 17 pkt 3 k. p. c. (I PZ 13/66 z 18 III 1966 r.).

Art. 580. W sprawie o odebranie dziecka (art. 580 k. p. c.) sąd nie ma obowiązku uzasadniania i doręczania z urzędu postanowień wydanych na posiedzeniu jawnym, jeżeli prokurator nie zgłosił swego udziału w sprawie (uchwała III CZP 42/66 z 24 VI 1966 r.).

Kodeks rodzinny i opiekuńczy z 25 II 1964 r. (Dz. U. nr 9, poz. 59).

Art. 144 § 1. W myśl art. 144 § 1 k. r. i o. dziecko może żądać świadczeń alimentacyjnych od żony swego ojca nie będącej jego matką, jeżeli odpowiada to zasadom współżycia społecznego, jednak z wymienionymi roszczeniami może wystąpić tylko (ewentualnie reprezentowane: przez przedstawiciela ustawowego) w odrębnym procesie. Nie może natomiast orzekać o tych roszczeniach sąd w procesie rozwodowym, który o alimentach dla dzieci pochodzących z małżeństwa orzeka z urzędu (III CR 257/65 z 27 XI 1965 r.).

Prawo wekslowe z 28 IV 1936 r. (Dz. U. nr 37, poz. 282).

Art. 13, 31. „Podpis remitenta na odwrocie wekslu pod poręczeniem nie jest jednocześnie indosem in blanco” (uchwała III CZP 41/66 z 8 XII 1966 r.).

Kodeks zobowiązań z 27 X 1933 r. (Dz. U. nr 82, poz. 598 wraz ze zmian).

Art. 142. Inscenizacją na terenie obozu harcerskiego bitwy z udziałem dzieci w wieku 11—14 lat zaopatrzonych w miecze i włócznie drewniane ostro zakończone stwarza dla uczestników inscenizacji niebezpieczeństwo doznania uszkodzenia ciała. Za skutki takiego uszkodzenia odpowiada na podstawie art. 142 k. z. komendant obozu, który z tytułu powierzonej mu pieczy nad dziećmi ma obowiązek czuwania nad zorganizowaniem inscenizacji w sposób zapewniający dzieciom całkowite bezpieczeństwo, a jeśli by to było niemożliwe, powinien zaniechać organizowania pokazu (I CR 326/65 z 11 XII 1965 r.).

Art. 166. Przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia dla dziecka, które w chwili śmierci ojca było już poczęte, a następnie urodziło się żywe, należy stosować analogiczne kryteria jak przy zasądzeniu odszkodowania dla dzieci, które w chwili śmierci ojca były w wieku przedszkolnym (II PR 139/66 z 4 IV 1966 r.).

Prawo spadkowe z 8 X 1946 r. (Dz. U. nr 60, poz. 328 wraz ze zmian).

Art. 103. Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej spadkobierców jako współwłaścicieli nieruchomości — także wtedy, gdy postanowienie to zostało wydane na podstawie art. 103 prawa spadkowego z 1946 r. (art. 961 k. c. — uchwała III CZP 45/66 z 3 VI 1966 r.).

Dekret z 8 III 1946 r. o majątkach opuszczonych i niemieckich (Dz. U. nr 13, poz. 87).

Art. 1 ust. 1. Wykopanie przez właściciela w 1945 r. przedmiotów (kosztowności) z miejsca, w którym zostały ukryte w związku z wojną, stanowi odzyskanie ich posiadania „utraconego w związku z wojną rozpoczętą 1 września 1939 r.” i wskutek tego pozbawia te przedmioty charakteru majątku opuszczonego w rozumieniu art. 1 ust. 1 dekretu z 8 III 1946 r. (III CR 121/65 z 4 XI 1965 r.).

Ustawa z 30 XII 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 1961 r. nr 10, poz. 57)

Art. 28 ust. 1. „Wpis w wysokości określonej według art. 28 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych stosuje się również w wypadku gdy jednostka gospodarki społecznej dochodzi od pracownika wynagrodzenia wyrządzonej przez niego szkody w postępowaniu upominawczym” (uchwała III CO 8/66 z 11 III 1966 r.).

Ustawa z 25 II 1958 r. o uregulowaniu stanu prawnego mienia pozostającego pod zarządem państwowym (Dz. U. nr 11, poz. 37).

Art. 9. Brak wskazania poprzednich właścicieli w orzeczeniu ministra, stwierdzającym przejście określonej w orzeczeniu nieruchomości na własność państwa z mocy przepisów ustawy z 28 II 1958 r. o uregulowaniu stanu prawnego mienia pozostającego pod zarządem państwowym (art. 9 wymienionej ustawy, Dz. U. nr 11, poz. 37), nie stanowi przeszkody do dokonania na podstawie tego orzeczenia w księdze wieczystej wpisu prawa własności na rzecz skarbu państwa (uchwała III CO 5/66 z 11 VII 1966 r.).

Kodeks postępowania administracyjnego z 14 VI 1960 r. (Dz. U. nr 30, poz. 168, zmiana Dz. U. z 1962 r., nr 33, poz. 156)

Art. 141 § 3. Przepis art. 141 § 3 stanowi samodzielną podstawę roszczenia odszkodowawczego, którego mogą dochodzić w drodze sądowej osoby poszkodowane. Roszczenie takie jest zatem roszczeniem cywilnoprawnym, mają więc do niego zastosowanie przepisy prawa cywilnego co do zasad ustalenia szkody i sposobu jej naprawienia. Kognicji sądu podlega nie ocena, czy decyzja administracyjna jest legalna, lecz czy jest decyzją z art. 141 § 1 k.p.a., gdyż jest to niezbędne dla zastosowania prawa cywilnego przy rozpoznaniu roszczenia cywilnego z art. 141 § 3 k.p.a., który stanowi przesłankę materialną prawną (II CR 451/66 z 13 X 1965 r.).

Ustawa z 17 II 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. nr 12, poz. 61).

Art. 38 § 2. „Uchwała walnego zgromadzenia spółdzielni, której treść dotyka praw skarżącego jej członka, może być uchylona przez sąd także na tej podstawie, że walne zgromadzenie zostało zwołane w sposób sprzeczny z prawem, jeżeli wadliwość ta miała lub mogła mieć wpływ na prawa członka, który uchwałę zaskarżył” (uchwała składu 7 sędziów SN — III CO 75/63 z 30 I 1965 r.).

Zebrał
Henryk Dąbrowski

ORZECZNICTWO KARNE SĄDU NAJWYŻSZEGO IZBA KARNA I IZBA WOJSKOWA

Kodeks karny

Art. 1. Materialna prawomocność osądu czynów ujętych jako przestępstwo ciężłe nie obejmuje nowo ujawnionych czynów, które w razie ich wcześniejszego ujawnienia weszłyby w skład osądzonego przestępstwa ciężłego. Jednakże wszczęcie

odrębnego postępowania o te nowo ujawnione czyny byłoby sprzeczne z celem procesu karnego, gdyby stosunek stopnia społecznego niebezpieczeństwa tych czynów do stopnia społecznego niebezpieczeństwa osądzonego przestępstwa ciągłego był taki, że nawet włączenie tych czynów do składu przestępstwa ciągłego nie zmieniłoby w istotny sposób stopnia jego społecznego niebezpieczeństwa, a w następstwie nie doprowadziłoby do wymierzenia w ewentualnym wyroku łącznym kary wyższej od kary orzeczonej za prawomocnie osądzone przestępstwo ciągłe (uchwała połączonych Izb Karnej i Cywilnej 8 IV 1966 — VI KO 42/62).

Art. 23 § 1. Ze sformułowania w art. 23 § 1 k. k. pojęcia usiłowania wynika, że oparte ono zostało na subiektywnej postawie sprawcy. Z tej zasady wychodząc, usiłowaniem w rozumieniu tego przepisu jest każde działanie, w którym sprawca w sposób wyraźny zaznaczył swój zamiar popełnienia przestępstwa; przy czym, aczkolwiek przepis nie wymaga, aby to działanie było początkiem realizowania zamierzonego przestępstwa, to jednak musi ono być skierowane przez sprawcę bezpośrednio ku urzeczywistnieniu jego zamiaru przestępnego (16 II 1966 — II KR 441/65).

Art. 59. Stosując nadzwyczajne złagodzenie kary (art. 59 k.k.) sąd nie może wymierzyć kary więzienia powyżej lat pięciu za przestępstwo zagrożone karą więzienia od lat pięciu lub karą dożywotniego więzienia albo karą śmierci (7 sędziów 6 V 1966 — VI KZP 62/65).

Art. 133. Dozorca zakładów państwowych nie korzysta z ochrony prawnej przewidzianej w rozdziale XXI k. k. dla urzędników, w szczególności z art. 133 § 1 k. k. (5 III 1966 — VI KZP 65/65).

Art. 286. Osoba powołana w drodze wyboru do pełnienia funkcji społecznej w związku zawodowym, w szczególności w radzie zakładowej bądź jej komisji, ponosi odpowiedzialność karną przewidzianą dla urzędników (rozdział XLI k. k.) jedynie wtedy, gdy popełniony przez nią czyn przestępny pozostaje w związku z wykonywaniem zleconych czynności w zakresie zarządu (państwowego) (7 sędziów 4 III 1966 — VI KZP 52/65).

Art. 290. Przepis art. 290 k.k. nie zna odrębnego stanu faktycznego, obejmującego działanie w grupie przestępczej i związanej z tym osobnej kwalifikacji prawnej, jednak przestępstwa z art. 290 k.k. może dopuścić się nie tylko pojedyncza osoba, ale także grupa osób działających ze sobą w porozumieniu. Danie temu wyrazu w opisie czynu przypisanego oskarżonemu, nie jest bynajmniej stosowaniem analogii z innymi przepisami, które podobne przypadki podnoszą do rangi odrębnego przestępstwa, ale stanowi wypełnienie obowiązku, ciężącego na sędzię z mocy art. 329 lit. a k.p.k. (12 IV 1965 — I KR 31/65).

Kodeks karny Wojska Polskiego

Art. 7. Czyny, co do których umorzono postępowanie na podstawie art. 7 k.k. W. P., nie stanowią podstawy do obligatoryjnego zarządzenia wykonania zawieszony kary pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione poprzednio (30 III 1966 - Rw 229/66).

Art. 16. Niezastosowanie przy istnieniu odpowiednich warunków nadzwyczajnego złagodzenia kary na mocy art. 16 § 1 k.k. W. P. wymaga uzasadnienia (29 III 1966 — Rw 1258/65).

Art. 53 § 1. Działanie w afekcie wywołanym okolicznościami przez samego sprawcę zawinionymi nie stanowi okoliczności wyjątkowej, uzasadniającej stosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary po myśli art. 53 k.k.W.P. (7 IV 1966 — Rw 254/66).

Art. 56. Okres zawieszenia kary w rozumieniu art. 56 i 57 k.k.W.P. liczy się od

dnia ogłoszenia wyroku, w którym orzeczono zawieszenie, a nie od dnia uprawomocnienia się tego wyroku (15 XII 1965 — RNw 33/65).

Art. 109 § 4. Dla bytu przestępstwa określonego w art. 109 § 4 k.k.W.P. nie wystarczy, by porozumieniem objęte było tylko samowolne opuszczenie jednostki, lecz porozumieniem tym powinno być objęte także pozostawanie poza jednostką przez czas dłuższy, (tj. przekraczający 14 dni) lub mające charakter trwały (3 IV 1966 — Rw 234/66).

Art. 114 § 1. Poborowy, który ujawnił przed wcieleniem go do służby wojskowej zamiar dłuższego lub trwałego uchylania się od tej służby i w związku z tym nie stawiał się do jej pełnienia w czasie i miejscu określonym w karcie powołania, a następnie mimo zastosowania wobec niego przymusowego doprowadzenia do jednostki odmawia w dalszym ciągu pełnienia tej służby — odpowiada z art. 114 § 1 k.k.W.P., a nie z art. 110 k.k.W.P., nawet jeżeli po doprowadzeniu go zostaje wcielony do wojska (5 I 1966 — Rw 1189/65).

Kodeks postępowania karnego

Art. 49. Przepis art. 49 k.p.k. nie może być stosowany w postępowaniu dyscyplinarnym ze względu na treść i charakter tego przepisu, który — choć zamieszczony w k.p.k. — jest w istocie przepisem prawa materialnego. Przepis ten wskazujący na okoliczność wyłączającą przestępność czynu z powodu jego znikomego niebezpieczeństwa, odgranicza się tym samym od dziedziny deliktów dyscyplinarnych, które przeciwieństwo mogą być zupełnie obojętne dla prawa karnego (24IV 1965 - RAD 2/65).

Art. 79 § 1 lit. c. Rozpoznanie sprawy bez udziału obrońcy, w warunkach gdy sąd I instancji, mając uzasadnione wątpliwości co do poczytalności oskarżonego, powołał biegłych psychiatrów, którzy następnie zaopiniowali, iż u oskarżonego nie stwierdzili choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznej, mogących stwarzać podstawę do stosowania art. 17 § 1 lub 18 § 1 k.k. — stanowi obrazę art. 79 § 1 lit. c k.p.k., powodującą uchylenie wyroku na podstawie art. 378 § 1 lit. d k.p.k. (7 V 1966 — VI KZP 7/66).

Art. 305. Ograniczenie oskarżyciela publicznego na podstawie art. 305 § 1 k.p.k. obejmuje jedynie zalecenia sądu co do kierunku uzupełnienia postępowania przygotowawczego i przeprowadzenia istotnych w związku z tym kierunkiem dowodów, których sąd, wydając postanowienie, w całej rozciągłości przewidzieć nie może, z uwagi na to, że przy uzupełnieniu postępowania przygotowawczego mogą wyniknąć zarówno sytuacje powodujące konieczność przeprowadzenia dodatkowych dowodów, jak i sytuacje wskazujące na zbędność przeprowadzenia dowodów w chwili wydawania przez sąd postanowienia uznanych za nieodzowne.

Oskarżyciel publiczny uzupełniając postępowanie przygotowawcze we wskazanym przez sąd kierunku zachowuje swobodę decyzji co do potrzeby przeprowadzenia poszczególnych dowodów, z tym jednak, że uzupełnione w kierunku wskazanym przez sąd postępowanie przygotowawcze powinno doprowadzić do zrealizowania zadań śledztwa (art. 233 k.p.k.) lub dochodzenia (art. 245⁹ i art. 233 k.p.k.), z zachowaniem oczywiście zasady wyrażonej w art. 9 k.p.k. (24 VII 1965 — IIKZ 77/65).

Na podstawie art. 331¹ k.p.k. sąd zasądza odszkodowanie z urzędu, a więc bez powództwa i tylko w takiej wysokości, jaka wynika z ujawnionych w sprawie materiałów, bez prawa rozważenia, czy poszkodowanemu należy się jeszcze dalsze odszkodowanie. Orzekając w tym trybie, sąd nie może zatem „oddalić powództwo”, skoro powództwa w ogóle nie było. Gdyby jednakże wyrok taki zapadł, stanowi on *res iudicata*.

Roszczenia majątkowe wynikające z przestępstwa mogą być zasądzone w postępowaniu karnym bądź w wyniku wniesionego powództwa adhezyjnego (art. 66 k.p.k.), bądź też z urzędu, na podstawie przepisu art. 331¹ k.p.k.

Jedynie w pierwszym przypadku sąd może oddalić powództwo, gdy jego zdaniem roszczenie w całości lub części nie jest uzasadnione. Możliwość taka nie zachodzi natomiast na gruncie art. 331¹ k.p.k., gdyż tu nie ma pozwu, a sąd zasądza odszkodowanie z urzędu, a więc bez powództwa. Nie można zatem „oddalić powództwa”, skoro w ogóle go nie było. W wymienionym trybie sąd zasądza odszkodowanie tylko w takiej wysokości, jaka wynika z ujawnionych w sprawie materiałów, bez prawa rozważania, czy poszkodowanemu należy się jeszcze dalsze odszkodowanie.

Nie wolno sądowi karnemu swoją decyzją zamykać drogi do dochodzenia odszkodowania w drodze procesu cywilnego. Orzeczenie sądu karnego „oddalające powództwo w pozostałej części” jest oczywiście błędne, tym niemniej orzeczenie to nie może być traktowane jako *sententia non existens*. Jest to tylko orzeczenie błędne, którego korektura mogłaby nastąpić za pomocą znanych kodeksowi postępowania karnego środków zaskarżenia (28 II 1966 — II CZ 24/66).

Art. 515. Do trybu zaskarzania postanowień wydawanych na podstawie art. 515 k.p.k. stosuje się ogólne zasady dotyczące trybu zaskarżenia postanowień (art. 353 i nast k.p.k., art. 208—209 k.p.k.). Nie ma więc podstawy prawnej do stosowania w celu zaskarżenia postanowień wydawanych na podstawie art. 515 k.p.k. trybu przewidzianego dla postępowania międzyinstancyjnego, uwzględnionego w szczególności w art. 337 i art. 211 k.p.k., a dotyczącego wyłącznie trybu zaskarżania wyroków (11 II 1966 — II KZ 9/66).

Kodeks wojskowego postępowania karnego

Art. 37. Oświadczenie prokuratora na rozprawie, że ze względu na interes publiczny popiera oskarżenie o czyn ścigany z urzędu nawet wtedy, gdyby w wyniku zmiany kwalifikacji prawnej czynu dokonanej przez sąd czyn ten okazał się przestępstwem ściganym na wniosek, rodzi takie same skutki prawne, jak wszczęcie przez prokuratora postępowania w trybie art. 37 § 2 k.w.p.k. (5 IV 1966 - Rw 221/66).

Art. 62. Fakt odmowy zeznań przez świadka nie stanowi żadnego dowodu, z którego można by wyciągać jakiegokolwiek korzystne lub niekorzystne dla oskarżonego wnioski (13 I 1966 - Rw 1229/65).

Mały kodeks karny

Art. 12. Z treści przepisu art. 12 § 1 m.k.k. wynika, że karane jest już samo podrobienie banknotu, niezależnie od celu, do jakiego sprawca zmierza. Obojętne więc są dla winy oskarżonego motyw, jakimi się kierował (31 I 1966 - I KR 283/65).

Art. 14 § 2. Błędny jest pogląd, że warunkiem odpowiedzialności z art. 14 § 2 m.k.k. jest powstanie związku mającego na celu zbrodnię. Użyte w tym przepisie słowo „zakłada” odnosić się może do czynności zmierzających do założenia takiego związku, niezależnie od wyniku tych czynności (4 I 1965 — III KR 250/65).

Art. 36. Związek w rozumieniu art. 36 m.k.k. istnieje wtedy, gdy istnieje zespół osób, pozostający w tajemnicy wobec władz państwowych i działający we wzajemnym porozumieniu co do urzeczywistnienia stawianych sobie celów, w ramach określonego wewnętrznego porządku, wyrażającego się w szczególności posiadaniem oznaczonego kierownictwa i dyscypliny organizacyjnej. Istotną cechą związku stanowi to, że jego istnienie, ustrój i cel pozostają tajemnicą wobec władz państwowych. Nie trzeba przy tym ustalać efektywnej działalności takiego związku, zważywszy, że jeśliby celem jego istnienia była zbrodnia, to zachodziłby zbieg z art. 14 m.k.k. lub z art. 166 k.k. — ,w razie występku. Pobudki działania przy stwierdzeniu istnienia związku w rozumieniu art. 36 m.k.k. mają wtedy znaczenie wyłącznie przy ocenie stopnia szkodliwości a więc przy wymiarze kary, działalność bowiem wszelkich tajnych związków, bez względu na ich cel i rodzaj działalności,

jest społecznie niebezpieczna. Przepis art. 36 m.k.k. ma na myśli każdy tajny związek, a porozumienie staje się tajne, gdy grupa ludzi nim związanych, nie ujawniając wobec władz istnienia, celu i ustroju związku, rozpoczyna działalność organizacyjną (14 II 1966 — III KR 175/65).

Ustawa z 10 XII 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. nr 69, poz. 434)

Art. 28. Obowiązujące przepisy prawne nie pozwalają na orzeczenie wobec nieletniego skazanego z art. 28 § 1 ustawy z 10 XII 1959 r, o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. nr 69, poz. 434) w związku z art. 76 § 1 k.k. kar dodatkowych przewidzianych w art. 31 § 1 i 6 tejże ustawy (1 IV 1966 — VI KZP 63/65).

Zebrał
Stefan Kalinowski